

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА.....	22
---	----

СЕКЦІЯ 1. ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ІЗ СУМІЖНИМИ КАТЕГОРІЯМИ.....	24
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ЯКІСТЬ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ НУ «ОЮА»).....	26
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКОЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....	29
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОВА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ.....	32
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	34
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ПОВЕДІНКИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	36
<i>Закаленко Олена Василівна</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОГО СУДОВОГО ЗАХИСТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> МОРАЛЬНІ ЗАОХОЧЕННЯ ЯК МЕТОД СТИМУЛЮВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	41
<i>Маслова Яна Іванівна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	44
<i>Негара Родіон Віталійович</i> ПОСАДОВІ ОСОБИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	46
<i>Неугодніков Андрій Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	48
<i>Осадчий Анатолій Юрійович</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ НОРМ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ, В СИСТЕМІ ПРАВА	50
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.....	52
<i>Сандул Яна Миколаївна</i> НАЧАСНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	55
<i>Сідор Михайло Іванович</i> БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ	56
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	59
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ПРОБЛЕМИ ВІДНЕСЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДО СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	61
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО СУТНОСТІ ЗАХОДІВ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	63
<i>Манчул Марія-Діана Дмитрівна</i> НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ...	66
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ДО ПИТАННЯ СУТНІСНО-ПОНЯТІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ.....	68
НЕОДНОРІДНІСТЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОЦІНЮВАЧІВ ТА ЕКСПЕРТІВ	70
<i>Новак Анастасія Олександрівна</i> ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ	73
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ПРОБЛЕМА ОКРЕСЛЕННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ....	75
<i>Пономаренко Віталій Віталійович</i> НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	78

ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Компетенція є одним із головних структурних елементів адміністративно-правового статусу Національного агентства з питань запобігання корупції. Юридична література налічує чимало трактувань поняття «компетенція». Так, С. А. Аквак'ян розцінює компетенцію через сукупність прав та обов'язків державного органу або органів місцевого самоврядування, посадової особи, що закріплені нормативно-правовими актами [2]. На думку В. Б. Авер'янова, компетенція являється ключовою складовою адміністративно-правового статусу кожного державного органу, поруч з такими важливими елементами, як його завдання, функції, характер взаємозв'язків з іншими органами (як за «вертикаллю», так і за «горизонталлю»), місце в ієрархічній структурі органів виконавчої влади, а також порядок вирішення установчих та кадрових питань [1, с. 247].

Розглядати компетенцію Національного агентства з питань запобігання корупції слід через два аспекти:

- 1) зовнішній, який полягає конкретному колі доручених питань цьому органу;
- 2) внутрішній, яких характеризується будовою самої компетенції, яка складається з таких елементів, як мета та завдання, предмет відання, адміністративні повноваження, функції суб'єкта публічного адміністрування, його відповідальність тощо [4, с. 87].

При цьому, компетенцію Національного агентства з питань запобігання корупції, доцільно розглядати через ознаки, якими є наступні:

- 1) головний елемент адміністративно-правового статусу;
- 2) відображає основну місію та специфіку діяльності органу;
- 3) складається з таких елементів, як повноваження, функції та предмет відання;
- 4) закріплено нормативно-правовими актами;
- 5) у разі порушення застосовується юридична відповідальність (дисциплінарна, адміністративна, кримінальна, цивільна тощо).

Зазначене дозволяє зробити висновок, що компетенцією Національного агентства з питань запобігання корупції є передбачена нормативно-правовими актами України сукупність повноважень, функцій та предмету відання даного центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, а також сукупність повноважень посадових осіб Національного агентства, які забезпечують здійснення функцій і завдань антикорупційної політики.

При цьому, Національне агентство з питань запобігання корупції є центральним органом виконавчої влади, якого наділено спеціальною компетенцією. Спеціальна компетенція має прояв у спеціальному статусі досліджуваного органу, наявності виключних повноважень та можливості їх реалізації у сфері запобігання корупції.

В свою чергу до складу компетенції цього органу входять функції, предмет відання та повноваження. Закон України «Про запобігання корупції» не містить чіткого переліку функцій Національного агентства з питань запобігання корупції, натомість стаття 11 містить широкий перелік повноважень антикорупційного органу [5]. Національне агентство як спеціалізована інституція на законодавчому рівні наділена компетенцією щодо попередження та боротьби з корупцією, у зв'язку виконує наступні функції у сфері боротьби з корупцією: проведення досліджень і аналізу, розробка та координація політики в галузі боротьби з корупцією, здійснення контролю за деклараціями про доходи посадових осіб, проведення навчання та надання консультацій різним відомствам про ризик корупції, можливі заходи щодо її запобігання тощо.

Наступним елементом компетенції Національного агентства з питань запобігання корупції виступає предмет відання. Предметом відання даного центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом як антикорупційної інституції є суспільні відносини в сфері запобігання корупції, у межах яких цим органом реалізовано надані повноваження.

Серед елементів компетенції Національного агентства з питань запобігання корупції ключовим є повноваження, під яким традиційно розуміють права та обов'язки даного органу державної виконавчої влади. Акцент на повноваженнях Національного агентства з питань запобігання корупції чітко відображений у щорічних звітах Національного агентства, в який звертається увага на найбільш реалізовані за рік повноваження антикорупційного органу. Відповідно до Звіту Національного агентства з питань запобігання корупції за 2016 рік, основними реалізованими повноваженнями органу виконавчої влади із спеціальним статусом є:

- 1) проведення антикорупційної політики;
- 2) організація заходів із запобігання та виявлення корупції;
- 3) моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції;
- 4) контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- 5) діяльність у сфері запобігання політичній корупції [3].

Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції можна розділити залежно від їх спрямування, а саме: 1) політико-засадничі (визначення політичних пріоритетів, напрямів антикорупційної політики, затвердження антикорупційної стратегії); 2) управлінські (керівництво структурними підрозділами); 3) організаційні (внесення на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо вдосконалення антикорупційного законодавства); 4) нормативні (прийняття нормативно-правових актів підзаконного характеру у сфері запобігання корупції); 5) представницькі (ведення переговорів і підписання міжнародних домовленостей у сфері запобігання корупції).

Як висновок, слід зазначити, що компетенція Національного агентства з питань запобігання корупції проявляється у відповідній діяльності щодо запобігання корупції та має різний прояв, інструменти та методи залежно від спрямування на публічний чи приватний сектор.

Список використаних джерел

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. У 2 т. Т. 1. Загальна частина. Київ : Юрид. думка, 2004. 584 с.
2. Захарчук О. З. Запобігання корупції в органах місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55. С. 253–259. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50596032.pdf>.
3. Звіт Національного агентства з питань запобігання корупції за 2016 рік : рішення Нац. агентства з питань запобігання корупції від 26.01.2017 р. № 32. URL: https://nazk.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/02/NAPK_annual-report_2016.pdf.
4. Кононенко К. А., Черненко Т. В. Корупція в освітній галузі: загрози стратегічному розвитку українського суспільства. *Стратегічні пріоритети*. 2014. № 1. С. 123–128.
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

Ключові слова: запобігання корупції, адміністративно-правовий статус, компетенція, повноваження, предмет відання.

Keywords: prevention of corruption, administrative and legal status, competence, authority, subject of teaching.